



## Teismo praktikos rinkinys

### TEISINGUMO TEISMO (penktoji kolegija) SPRENDIMAS

2012 m. lapkričio 8 d.\*

„Skola muitinei — Importo ar eksporto muitų išieškojimas a posteriori — Muitų įtraukimas į apskaitą — Praktinės procedūros“

Byloje C-351/11

dėl *Rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen* (Belgija) 2011 m. birželio 24 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2011 m. liepos 4 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

**KGH Belgium NV**

prieš

**Belgische Staat**

TEISINGUMO TEISMAS (penktoji kolegija),

kurį sudaro penktosios kolegijos pirmininko pareigas einantis A. Borg Barthet (pranešėjas), teisėjai M. Ilešič ir M. Safjan,

generalinė advokatė E. Sharpston,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2012 m. rugsėjo 19 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *KGH Belgium NV*, atstovaujamos *advocaten* E. Gevers ir J. Gevers,
- Belgijos vyriausybės, atstovaujamos M. Jacobs ir J.-C. Halleux,
- Europos Komisijos, atstovaujamos B.-R. Killmann ir W. Roels,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinės advokatės nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

\* Proceso kalba: olandų.

## Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą (OL L 302, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 4 t., p. 307), iš dalies pakeisto 1996 m. gruodžio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 82/97 (OL L 17, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 8 t., p. 179, toliau – Muitinės kodeksas), 217 straipsnio išaiškinimu.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant ginčą tarp *KGH Belgium NV* (toliau - *KGH Belgium*) ir *Belgische Staat*, atstovaujamos *Federale Overheidsdienst Financiën* (Federalinė viešoji finansų tarnyba; toliau - *SPF Finances*), dėl klausimo, ar nurodytai tarnybai pavaldi muitinė pagrįstai įtraukė į apskaitą skolą muitinei, kaip tai suprantama pagal Muitinės kodekso 217 straipsnio 1 dalį.

### Teisinis pagrindas

#### *Sąjungos teisės aktai*

- 3 Muitinės kodekso 217 straipsnyje numatyta:

„1. Kiekvieną importo maito arba eksporto maito sumą, sudarančią skolą muitinei (toliau – „muito suma“), muitinė apskaičiuoja tuojau pat, kai gauna reikiamus duomenis, ir įregistruoja ją apskaitos registruose arba bet kuriose kitose jiems lygiavertėse duomenų laikmenose (įtraukimas į apskaitą).

Pirmoji pastraipa netaikoma, jeigu:

- a) buvo įvestas laikinasis antidempingo arba kompensacinis maitas;
- b) teisiškai privaloma sumokėti maito suma viršija sumą, apskaičiuotą remiantis privalomąja informacija;
- c) pagal nuostatas, priimtas taikant Komiteto procedūrą, nereikalaujama, kad muitinė įtrauktų į apskaitą už nustatytą dydį mažesnes sumas.

Muitinė turi teisę neapskaityti maitų sumų, apie kurias vadovaujantis 221 straipsnio 3 dalimi nebegalima pranešti skolininkui pasibaigus numatytam laikui.

2. Valstybės narės nustato praktines maitų sumų įtraukimo į apskaitą procedūras. Tos procedūros gali skirtis atsižvelgiant į tai, ar, įvertinusi skolos muitinei atsiradimo aplinkybes, muitinė yra tikra, kad minėtos pinigų sumos bus sumokėtos, ar ne.“

- 4 Minėto kodekso 221 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Įtraukus maito sumą į apskaitą, apie ją taikant atitinkamas procedūras turi būti pranešama skolininkui.“

*Belgijos teisės aktai*

- 5 Bendrojo muitų ir akcizų įstatymo, suderinto 1977 m. liepos 18 d. Karaliaus dekretu (1977 m. rugsėjo 21 d. *Belgisch Staatsblad*, p. 11425), patvirtinto 1978 m. liepos 6 d. Muitų ir akcizų įstatymu (1978 m. rugpjūčio 12 d. *Belgisch Staatsblad*, p. 9013) ir nuo 1994 m. sausio 1 d. pakeisto 1993 m. gruodžio 27 d. Bendrojo muitų ir akcizų įstatymo pakeitimo įstatymu (1993 m. gruodžio 30 d. *Belgisch Staatsblad*, p. 29031; toliau - BMAĮ), 1 straipsnyje numatyta:

„Šiame įstatyme:

<...>

- 6) įtraukimas į apskaitą suprantamas kaip skolą muitinei atitinkančios maito sumos įtraukimas į apskaitos registrus arba bet kurias kitas jiems lygiavertes duomenų laikmenas;

<...>“

- 6 Pagal BMAĮ 3 straipsnį:

„Nuostatos, reglamentuojančios įtraukimą į apskaitą ir maito mokėjimo esant skolai muitinei sąlygas, nustatytos Europos Bendrijų reglamentuose.“

**Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai**

- 7 Iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad tokį prašymą pateikęs teismo nagrinėjamas ginčas susijęs su klausimu, ar *SPF Finances* pavaldi muitinė pagrįstai įtraukė į apskaitą, kaip tai suprantama pagal Muitinės kodekso 217 straipsnio 1 dalį, *KGH Belgium* skolą muitinei.
- 8 Ginčo pagrindinėje byloje dalykas, kaip nurodė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, yra 2009 m. kovo 19 d. Muitų ir akcizų administratoriaus sprendimo ir 2008 m. liepos 4 d. Antverpeno maito ir akcizų regioninio direktoriaus sprendimo, pagal kuriuos pagrindinę *KGH Belgium* skolos muitinei sumą sudaro 3 620,52 EUR, panaikinimas.
- 9 2009 m. lapkričio 26 d. *SPF Finances* pateikė priešiškinį, kuriuo prašė pripažinti, kad 2008 m. liepos 4 d. sprendimas yra pagrįstas ir galioja ir kad maito mokesčiai yra mokėtini galutinai ir neginčytinai.
- 10 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme *KGH Belgium* tvirtino, kad iš Muitinės kodekso 217 straipsnio 2 dalies matyti, jog valstybės narės savo vidaus teisės aktuose privalo nustatyti praktines Muitinės kodekso 217 straipsnio 1 dalyje numatyto įtraukimo į apskaitą procedūras tam, kad skolininkas galėtų patikrinti, ar nacionalinė muitinė iš tikrųjų atliko minėtą įtraukimą į apskaitą, o *SPF Finances* teigia, kad šioms valstybėms nėra numatyta jokia tokio pobūdžio pareiga.
- 11 *KGH Belgium* taip pat mano, kad Belgijos teisėje nesant pakankamo reglamentavimo, skola muitinei negalėjo būti pagrįstai įtraukta į apskaitą, kaip tai suprantama pagal Muitinės kodekso 217 straipsnio 1 dalį.
- 12 *SPF Finances* teigimu, bet kokio skolos muitinei įtraukimo į bet kokią duomenų laikmeną pakanka tam, jog tai būtų laikoma teisėtu įtraukimu į apskaitą, kaip tai suprantama pagal Muitinės kodekso 217 straipsnio 1 dalį.
- 13 *SPF Finances* tvirtina, kad nors Belgijos valstybė neturi pareigos savo vidaus teisėje numatyti teisės nuostatų, nustatančių praktines skolų muitinei įtraukimo į apskaitą procedūras, vis dėlto tokios nuostatos Belgijos teisėje yra.

- 14 Todėl, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo teigimu, jeigu iš tikrųjų reikalingi Belgijos teisės aktai, kuriais nustatomos praktinės įtraukimo į apskaitą procedūros, kyla klausimas, ar galiojantys Belgijos teisės aktai nustato, kaip to reikalaujama Muitinės kodekso 217 straipsnio 2 dalyje, praktines įtraukimo į apskaitą procedūras, kaip tai suprantama pagal Muitinės kodekso 217 straipsnio 1 dalį.
- 15 Tokiomis aplinkybėmis *Rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokius prejudicinius klausimus:
- „1. Ar [Muitinės kodekso] 217 straipsnio 2 dalį reikia aiškinti taip, kad, nustatydamos praktines muitų sumų įtraukimo į apskaitą procedūras, valstybės narės gali tik įtraukti į savo nacionalinės teisės aktus nuostatas, kuriose tik reglamentuojama, kad:
- pagal šiuos nacionalinės teisės aktus „įtraukimas į apskaitą“ suprantamas kaip „skolą muitinei atitinkančios maito sumos įtraukimas į apskaitos registrus arba bet kurias kitas jiems lygiavertes duomenų laikmenas“ (kaip tai suprantama pagal [BMAI] 1 straipsnio 6 punktą)
- ir
- nuostatos, reglamentuojančios įtraukimą į apskaitą ir muitų mokėjimo esant skolai muitinei sąlygas, nustatytos Europos bendrijų reglamentuose (kaip tai suprantama pagal [BMAI] 3 straipsnį),
- ar valstybės narės, įgyvendindamos Muitinės kodekso 217 straipsnio 2 dalį, savo nacionalinės teisės aktuose turi nustatyti praktines Muitinės kodekso 217 straipsnio 1 dalyje nurodyto įtraukimo į apskaitą procedūras tam, kad skolininkas galėtų patikrinti, ar muitinės tarnybos iš tiesų atliko šį įtraukimą?
2. Ar Muitinės kodekso 217 straipsnio 2 dalį reikia aiškinti taip, kad, kai nacionalinės teisės aktuose tik numatoma, kad:
- pagal šiuos nacionalinės teisės aktus „įtraukimas į apskaitą“ suprantamas kaip „skolą muitinei atitinkančios maito sumos įtraukimas į apskaitos registrus arba bet kurias kitas jiems lygiavertes laikmenas“ (kaip tai suprantama pagal [BMAI] 1 straipsnio 6 punktą)
- ir
- nuostatos, reglamentuojančios įtraukimą į apskaitą ir muitų mokėjimo esant skolai muitinei sąlygas, nustatytos Europos bendrijų reglamentuose (kaip tai suprantama pagal [BMAI] 3 straipsnį),
- muitinės tarnybos gali teigti, kad jų atliktas maito sumos įtraukimas į 1552 B formą arba į elektroninę muitų ir akcizų skolų duomenų bazę ir bet koks kitas jų atliktas maito sumos įtraukimas ar įrašymas į vietoje jų naudojamą bet kokią laikmeną yra įtraukimas į apskaitą, kaip tai suprantama pagal Muitinės kodekso 217 straipsnio 1 dalį?
3. Ar tuo atveju, jei muitinės tarnybų atliktas maito sumos įtraukimas į 1552 B formą gali būti laikomas įtraukimu į apskaitą, kaip tai suprantama pagal Muitinės kodekso 217 straipsnio 1 dalį, to paties kodekso 217 straipsnį reikia aiškinti taip, kad įtraukimu į apskaitą, kaip tai suprantama pagal Muitinės kodekso 217 straipsnio 1 dalį, laikomas tik tikslios maito sumos, atitinkančios 1552 B formoje nurodytą skolą muitinei, įtraukimas?“

### **Dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priimtinum**

- 16 Savo rašytinėse pastabose Belgijos vyriausybė tvirtina, kad pateikti klausimai tam tikra dalimi nepriskirtini Teisingumo Teismo jurisdikcijai. Iš tiesų, atsakydamas į šiuos klausimus, kaip juos yra suformulavęs prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, Teisingumo Teismas būtų priverstas spręsti dėl tam tikrų nacionalinės teisės nuostatų atitikties Muitinės kodekso 217 straipsnio 2 daliai. Tačiau Teisingumo Teismas neturi jurisdikcijos spręsti dėl valstybės narės nacionalinės teisės atitikties Sąjungos teisei.
- 17 Šiuo aspektu reikia priminti, kad, remiantis nusistovėjusia teismo praktika, nors per pagal SESV 267 straipsnį pradėtą procedūrą Teisingumo Teismas neturi priimti sprendimo dėl nacionalinės teisės normų suderinamumo su Sąjungos teise ir aiškinti nacionalinių įstatymų ar kitų teisės aktų, jis turi jurisdikciją prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiame teismui pateikti Sąjungos teisės išaiškinimą, leidžiantį jam įvertinti tokį suderinamumą, kad galėtų priimti sprendimą savo nagrinėjamoje byloje (žr., be kita ko, 1993 m. gruodžio 15 d. Sprendimo *Hünernmund ir kt.*, C-292/92, Rink. p. I-6787, 8 punktą; 2007 m. kovo 6 d. Sprendimo *Placanica ir kt.*, C-338/04, C-359/04 ir C-360/04, Rink. p. I-1891, 36 punktą ir 2011 m. lapkričio 10 d. Sprendimo *Foggia – SGPS*, C-126/10, Rink. p. I-10923, 29 punktą).
- 18 Šiuo atveju, atsižvelgiant į minėtų klausimų tekstą, reikia konstatuoti, kad jais prašoma išaiškinti Muitinės kodekso 217 straipsnio 2 dalį, o tai leistų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiame teismui nustatyti praktines muitos sumos įtraukimo į apskaitą procedūras, reikalaujamos duomenų laikmenos pobūdį ir atsakyti į klausimą, ar įtraukimu į apskaitą laikomas tik tikslios muitos sumos įtraukimas.
- 19 Remiantis tuo darytina išvada, kad prašymas priimti prejudicinį sprendimą turi būti pripažintas priimtiniu.

### **Dėl prejudicinių klausimų**

- 20 Savo trimis klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar Muitinės kodekso 217 straipsnio 2 dalį reikia aiškinti taip, kad juo valstybė narė įpareigojama savo vidaus teisės aktuose nustatyti praktines skolą muitinei sudarančių muitų sumų įtraukimo į apskaitą procedūras, juo reikalaujama specialios duomenų laikmenos šiam įtraukimui atlikti ir į apskaitą gali būti įtraukta tik tiksli muitos suma.
- 21 Reikia priminti, kad iš Muitinės kodekso 217 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos matyti, kad įtraukimas į apskaitą reiškia muitinės tarnybų atliekamą skolą muitinei sudarančios importo ar eksporto muitų sumos įregistravimą apskaitos registruose arba bet kuriose kitose jiems lygiavertėse duomenų laikmenose (2009 m. liepos 16 d. Sprendimo *Distillerie Smeets Hasselt ir kt.*, C-126/08, Rink. p. I-6809, 22 punktą).
- 22 Taip pat reikia pažymėti, kad pagal šio kodekso 217 straipsnio 2 dalį valstybės narės turi nustatyti praktines įtraukimo į apskaitą procedūras, kurios gali skirtis atsižvelgiant į tai, ar, įvertinusi skolos muitinei atsiradimo aplinkybes, muitinė yra tikra, kad minėtą skolą sudaranti muitų suma bus sumokėta, ar ne.
- 23 Kadangi Muitinės kodekso 217 straipsniu nenustatomos nei praktinės „įtraukimo į apskaitą“ kaip tai suprantama pagal šią nuostatą taisyklės, nei minimalūs techniniai ar formos reikalavimai, šis įtraukimas į apskaitą turi būti atliekamas taip, kad būtų užtikrinta, jog kompetentingos muitinės tarnybos į apskaitos registrus arba bet kurią kitą jiems lygiavertę duomenų laikmeną įrašytų tikslią importo ar

eksporto muitų, sudarančių skolą muitinei, sumą, taip visų pirma sudarydamos sąlygas patikimai nustatyti atitinkamų sumų įtraukimą į apskaitą ir, be kita ko, susieti jį su mokesčių mokėtoju (2010 m. sausio 28 d. Sprendimo *Direct Parcel Distribution Belgium*, C-264/08, Rink. p. I-731, 23 punktas).

- 24 Todėl valstybės narės savo nacionalinės teisės aktuose neprivalo nustatyti praktinių muitų įtraukimo į apskaitą procedūrų, nes pakanka muitinės vidaus administravimo priemonių.
- 25 Be to, dėl reikalaujamos duomenų laikmenos pobūdžio Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad atsižvelgiant į diskreciją, kuri valstybėms narėms suteikta Muitinės kodekso 217 straipsnio 2 dalimi, manytina, kad jos gali numatyti, jog skolą muitinei sudaranti maito suma į apskaitą įtraukiama tada, kai ji įrašoma į protokolą, kurį kompetentingos muitinės institucijos surašo konstatuodamos taikytinų muitinės srities teisės aktų pažeidimą (minėtų sprendimų *Distillerie Smeets Hasselt ir kt.* 25 punktas ir *Direct Parcel Distribution Belgium* 24 punktas).
- 26 Taigi, Muitinės kodekso 217 straipsnio 2 dalyje, kiek tai susiję su duomenų laikmenomis, nenumatyta jokia pareiga duomenis laikyti apskaitos registruose, nes gali pakakti popierinės ar elektroninės duomenų laikmenos, su sąlyga, kad jose įrašyta tiksli maito suma.
- 27 Dėl tikslios muitų sumos, kurią reikia įtraukti į apskaitą, pažymėtina, kad šio sprendimo 23 punkte buvo priminta, jog įtraukiama į apskaitą turi būti taip, kad būtų užtikrinta, jog kompetentingos muitinės tarnybos į apskaitos registrus arba bet kurią kitą jiems lygiavertę duomenų laikmeną įrašytų tiksliai importo ar eksporto muitų, sudarančių skolą muitinei, sumą.
- 28 Tačiau jei ši suma netiksli, pati suma, apie kurią buvo pranešta skolininkui, taip pat neteisinga. Vis dėlto šią sumą apskaitos registruose gali ištaisyti muitinės tarnybos, kurios skolininkui pateikia naują pranešimą.
- 29 Iš tiesų pagal Muitinės kodekso 221 straipsnio 1 dalį prieš siųsdamos pranešimą apie išieškotiną maito sumą atitinkamos valstybės narės muitinės tarnybos privalo įtraukti šią sumą į apskaitą, o neįtraukusios į apskaitą pagal Muitinės kodekso 217 straipsnio 1 dalį negali šios sumos išieškoti; vis dėlto šios tarnybos išlaiko galimybę iš naujo pranešti apie ją laikydamosi Muitinės kodekso 221 straipsnio 1 dalyje nustatytų sąlygų ir senaties taisyklių, galiojusių skolos muitinei atsiradimo dieną (žr., be kita ko, 2008 m. liepos 9 d. Nutarties *Gerlach & Co.*, C-477/07, 30 punktą ir minėto Sprendimo *Direct Parcel Distribution Belgium* 39 punktą).
- 30 Todėl, atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pateiktus klausimus reikia atsakyti, kad Muitinės kodekso 217 straipsnio 2 dalis turi būti aiškinama taip: kadangi šiame straipsnyje neįtvirtintos praktinės įtraukimo į apskaitą procedūros, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, juo valstybėms narėms paliekama galimybė nustatyti praktines muitų, sudarančių skolą muitinei, sumų įtraukimo į apskaitą procedūras, tačiau jos neturi pareigos nacionalinės teisės aktuose nustatyti tokio įtraukimo į apskaitą įgyvendinimo sąlygų; įtraukiama į apskaitą turi būti taip, kad kompetentingos muitinės tarnybos į apskaitos registrus ar bet kurią kitą jiems lygiavertę duomenų laikmeną įrašytų tiksliai importo ar eksporto muitų, sudarančių skolą muitinei, sumą, taip visų pirma sudarydamos sąlygas patikimai nustatyti atitinkamų sumų įtraukimą į apskaitą ir, be kita ko, susieti jį su mokesčių mokėtoju.

### **Dėl bylinėjimosi išlaidų**

- 31 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (penktoji kolegija) nusprendžia:

**1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą, iš dalies pakeisto 1996 m. gruodžio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 82/97, 217 straipsnio 2 dalis turi būti aiškinama taip: kadangi šiame straipsnyje neįtvirtintos praktinės įtraukimo į apskaitą procedūros, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, juo valstybėms narėms paliekama galimybė nustatyti praktines muitų, sudarančių skolą muitinei, sumų įtraukimo į apskaitą procedūras, tačiau jos neturi pareigos nacionalinės teisės aktuose nustatyti tokio įtraukimo į apskaitą įgyvendinimo sąlygų; įtraukiama į apskaitą turi būti taip, kad kompetentingos muitinės tarnybos į apskaitos registrus ar bet kurią kitą jiems lygiavertę duomenų laikmeną įrašytų tikslią importo ar eksporto muitų, sudarančių skolą muitinei, sumą, taip visų pirma sudarydamos sąlygas patikimai nustatyti atitinkamų sumų įtraukimą į apskaitą ir, be kita ko, susieti jį su mokesčių mokėtoju.**

Parašai.